

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยถือว่าเป็นประเทศเกษตรกรรม สินค้าหลักของประเทศไทยมาจากภาคเกษตรกรรมทั้งการเพาะปลูกและการปศุสัตว์ และในโลปัจจุบันมีการแข่งขันทางการค้าสูง จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอยู่ตลอดเวลา

ไข่ไก่ถือเป็นสินค้าหลักทางการเกษตรอย่างหนึ่ง ซึ่งนอกจากที่จะผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศแล้วก็ยังเป็นสินค้าส่งออก โดยมีตลาดที่สำคัญคือ เขตการปกครองพิเศษฮ่องกง โดยขนาดฟาร์มไข่ไก่แบ่งออกเป็น 3 ขนาด คือ ฟาร์มขนาดใหญ่ เลี้ยงไข่ไก่จำนวนมากกว่า 50,000 ตัว ฟาร์มขนาดกลาง เลี้ยงไข่ไก่จำนวน 20,000 – 50,000 ตัว และฟาร์มขนาดเล็กที่เลี้ยงไข่ไก่จำนวนน้อยกว่า 20,000 ตัว¹

ฟาร์มขนาดใหญ่ผู้เป็นเจ้าของส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มบริษัทที่ทำธุรกิจเลี้ยงสัตว์ครบวงจร เช่น บริษัทในเครือเจริญโภคภัณฑ์ บริษัทแหลมทองการเกษตรจำกัด บริษัทเบทาโกรจำกัด บริษัทเซนทาโกจำกัด ส่วนฟาร์มขนาดกลางและเล็กผู้เป็นเจ้าของส่วนใหญ่คือผู้เลี้ยงอิสระ

จำนวนไข่ไก่ทั้งหมดในประเทศไทยส่วนใหญ่จะเลี้ยงโดยผู้เลี้ยงอิสระโดยขนาดฟาร์มมีทั้ง 3 ขนาด คือฟาร์มขนาดใหญ่ ฟาร์มขนาดกลางและฟาร์มขนาดเล็ก แต่แนวโน้มที่ผ่านมาฟาร์มขนาดเล็กมีผู้เข้าออกตลาดมาก โดยจำนวนฟาร์มได้ลดลงเรื่อย ๆ และจะถูกทดแทนด้วยฟาร์มของธุรกิจครบวงจร² สาเหตุอาจจะมาจาก ราคาอาหารไข่ไก่ที่แพง ราคาไข่ถูก และฟาร์มขนาดเล็กไม่มีการบริหารการผลิตที่ดี ทำให้เกิดผลขาดทุนจนต้องเลิกกิจการไป

จังหวัดพิษณุโลกเป็นจังหวัดที่มีการแข่งขันทางการค้าไข่ไก่สูง เนื่องจากมีฟาร์มไข่ไก่เป็นจำนวนมาก ทั้งฟาร์มของผู้เลี้ยงอิสระ ฟาร์มของบริษัทเบทาโกร และฟาร์มของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อุตสาหกรรม โดยเฉพาะฟาร์มของบริษัทเจริญโภคภัณฑ์อุตสาหกรรมจำกัดเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ที่เลี้ยงไข่ไก่มากกว่า 300,000 ตัว โดยจะจัดจำหน่ายในเขตภาคเหนือตอนล่าง 7 จังหวัด คือ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ สุโขทัย พิจิตร ตาก กำแพงเพชร และเพชรบูรณ์ และเป็นผู้นำด้านราคาไข่ไก่

¹ “รายงานการศึกษาวิจัยโครงการธุรกิจเลี้ยงสัตว์ครบวงจร”, รายงานการศึกษาวิจัย, บริษัท โซซิโอ-เอคโค โนมิคคอนซัลแตนท์ จำกัด (2537), หน้า 25.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 28.

ฟาร์มสมควรเป็นฟาร์มไก่ไข่ขนาดเล็กประเภทกิจการเจ้าของคนเดียว ตั้งอยู่ในจังหวัดพิษณุโลกในเขตรอยต่อระหว่าง 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอวัดโบสถ์ และอำเภอพรหมพิราม ซึ่งเป็นเขตที่มีการแข่งขันทางการค้าไก่ไข่สูง และเนื่องจากไม่สามารถกำหนดราคาขายได้ต้องขายในราคาที่มีผู้นำราคากำหนดเท่านั้น ดังนั้น การบริหารฟาร์มจึงมุ่งเน้นที่การลดต้นทุนการผลิตเป็นหลัก ถึงแม้ว่าฟาร์มได้ประกอบกิจการเลี้ยงไก่ไข่มากกว่า 40 ปีแล้วแต่ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารการผลิตไข่ไก่คือในการตัดสินใจซื้อไก่มาเลี้ยงจากผู้ขายที่มีหลายรายและแต่ละรายจะมีราคาและอายุไก่ไข่ไม่เท่ากัน ไก่อายุน้อยจะราคาถูกกว่าไก่อายุแก่กว่าที่มีอายุใกล้เคียงจะให้ผลผลิตเมื่อนำมาเลี้ยงอีกไม่นานก็จะเริ่มให้ผลผลิต อย่างไรก็ตามผู้จัดการฟาร์มไม่สามารถเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจได้อย่างแท้จริงว่าไก่ของผู้ขายรายใดที่ทำให้มีต้นทุนต่ำที่สุด และเมื่อเลี้ยงไก่ต่อไปจนอายุมากแล้วไก่จะให้ปริมาณไข่ลดลงจนในที่สุดจะไม่คุ้มที่จะเลี้ยงต่อไป ปัญหาของการบริหารฟาร์มคือผู้จัดการฟาร์มไม่ทราบจุดตัดสินใจปลดไก่ที่จะก่อให้เกิดกำไรสูงสุดแก่กิจการ ในอดีตที่ผ่านมาผู้จัดการฟาร์มจะตัดสินใจโดยอาศัยประสบการณ์ว่าในภาวะที่ไข่ไก่ในท้องตลาดมีราคาต่ำก็จะรีบปลดไก่เร็วกว่าปกติ และหากไข่ไก่มีราคาสูงก็จะปลดไก่ช้ากว่าปกติ

จากเหตุผลข้างต้น หากสามารถทำการคำนวณต้นทุนไข่ไก่ โดยแยกต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร เพื่อจะหาจำนวนกำไรส่วนเกิน(Contribution Margin) แยกตามอายุไก่เป็นรายวันตลอดอายุที่ไก่ที่ให้ผลผลิต ก็จะสามารถนำไปใช้ประกอบในการตัดสินใจลงทุนเลี้ยงไก่รุ่นใหม่ หรือปลดไקרุ่นเก่า เพื่อให้กิจการมีกำไรสูงสุดได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาต้นทุนการผลิตไข่ไก่ กรณีศึกษาฟาร์มสมควร
2. วิเคราะห์ข้อมูลต้นทุนการผลิตไข่ไก่กรณีศึกษาฟาร์มสมควรเพื่อการตัดสินใจ

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาต้นทุนการผลิตไข่ไก่ของฟาร์มสมควรของไก่จำนวน 1 รุ่นที่เลี้ยงระหว่างเดือนมิถุนายน 2542 ถึง เดือนมกราคม 2544 จำนวนทั้งสิ้น 2,000 ตัว ซึ่งเป็นไก่ 1 ใน 4 รุ่นที่ปัจจุบันยังคงเลี้ยงอยู่ เพราะสามารถหาข้อมูลตั้งแต่เริ่มเลี้ยงจนครบอายุการเลี้ยงได้ ส่วนรุ่นอื่นอีก 3 รุ่น ขณะนี้ไม่สามารถหาข้อมูลได้ครบถ้วนในระยะเวลาที่ศึกษาเนื่องจากวงจรการเลี้ยงไก่ไข่ตั้งแต่เริ่มไข่จนกระทั่งปลดไก่อจะใช้เวลาประมาณ 17 – 20 เดือน ซึ่งไקרุ่นที่ 18 เริ่มเลี้ยงเมื่อเดือนมิถุนายน 2542 และครบกำหนดปลดออกในเดือนมกราคม 2544

วิธีการศึกษา

1. ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary Data)
 - 1.1 ข้อมูลทางบัญชีของการเลี้ยงไก่ไข่ฟาร์มสมควร รุ่นที่เลี้ยงระหว่างเดือน มิถุนายน 2542 ถึง มกราคม 2544
 - 1.2 สัมภาษณ์ผู้จัดการฟาร์ม/เจ้าของ 1 คน
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารรายงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าเฉลี่ยและอัตราร้อยละ โดยรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงและข้อมูลการสัมภาษณ์จากผู้จัดการฟาร์มสมควรมานำมาวิเคราะห์ โดยแยกตามอายุไก่เป็นรายวัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบต้นทุนการผลิตไข่ไก่ของฟาร์มสมควร เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหาร และการตัดสินใจ
2. เพื่อเป็นแนวทางมาประกอบการตัดสินใจสำหรับผู้อื่นที่สนใจลงทุน